

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ДУАЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНІ,
ПРАВОВІ Й СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ»**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

**«DUAL EDUCATION IN THE CONTEXT
OF EUROPEAN INTEGRATION: ECONOMIC,
LEGAL AND SOCIAL ASPECTS»**

Kyiv, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

ДУАЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ:
ЕКОНОМІЧНІ, ПРАВОВІ Й СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Міжнародна науково-практична конференція

Київ 2025

УДК 65.012.8 (082)

Д64

*Рекомендовано Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 01.09.2025 № 4)*

Д64 Дуальна освіта в контексті євроінтеграції: економічні, правові й соціальні аспекти : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2025 р., Науково-методичний центр ВФПО. — Київ, 2025. — 100 с.

Відповідальні за випуск: Алла ЧАЙКОВСЬКА, Юлія СТРИШЕНЕЦЬ
(Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактор

Ірина СЄРОВА

З метою недопущення порушення авторами авторського права та дотримання вимог статті 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» автори подають свої матеріали до редакційної колегії, гарантуючи відсутність плагіату, і несуть персональну відповідальність згідно із законодавством щодо достовірності наданої інформації.

УДК 378:615:658.8

ЛИСТОПАД Олексій, доктор педагогічних наук, професор;

МАРДАРОВА Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент;

ГУДАНИЧ Наталія, викладач

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

lystopad.oa@pdpu.edu.ua

mardarova.ik@pdpu.edu.ua

hudanych.NM@pdpu.edu.ua

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Україна, прямуючи до євроінтеграції, активно реформує освітню систему, зокрема впроваджує дуальну освіту — модель, поширену в країнах Європейського Союзу. Процеси євроінтеграції України зумовлюють необхідність модернізації системи освіти відповідно до європейських стандартів [3]. Одним із перспективних напрямів такої модернізації є впровадження дуальної освіти, зокрема в педагогічній сфері, що передбачає тісну співпрацю між закладами освіти та роботодавцями. Дуальна освіта поєднує теоретичну підготовку з практикою на робочому місці. У країнах Європейського Союзу (Німеччина, Австрія, Швейцарія) вона є основою професійної підготовки, забезпечуючи високий рівень зайнятості випускників [1].

Зібраний і проаналізований фактичний матеріал дає змогу стверджувати, що Україна почала експериментувати з дуальною освітою у педагогічній сфері, зокрема в рамках проєктів з Європейським Союзом (наприклад, Erasmus+), однак є перешкоди: недостатня законодавча база, обмежена співпраця між університетами та закладів освіти, недостатнє фінансування та мотивація для наставників [6]. Важливу роль у цьому процесі відіграє соціальне партнерство як інструмент забезпечення якості підготовки майбутніх педагогів, адаптації їх до реальних потреб сучасної системи освіти та соціуму.

Матеріали обстеження дають змогу стверджувати, що соціальне партнерство у сфері освіти розглядають як цілеспрямовану взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу, закладами освіти, роботодавцями, місцевими органами влади, громадськими організаціями з метою забезпечення якісної професійної підготовки фахівців. У педагогічній сфері соціальне партнерство набуває особливої значущості, адже дає змогу майбутнім педагогам отримати досвід реальної педагогічної практики в закладах освіти ще в процесі професійної підготовки. Соціальне партнерство в реалізації дуальної педагогічної освіти має значний потенціал для розвитку

в Україні за умов активного залучення всіх зацікавлених сторін та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Вдалося з'ясувати, що впровадження дистанційної та гібридної форми підготовки майбутніх педагогів із залученням цифрових інструментів не лише розширює можливості дуальної освіти, а й забезпечує її сталість в умовах соціальних, економічних та безпекових викликів. Європейський досвід доводить доцільність поєднання традиційного соціального партнерства з цифровими підходами, що має стати орієнтиром для України на шляху до освітньої інтеграції з Європейським Союзом.

Є впевненість у тому, що активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті відкриває нові можливості для організації дистанційної практичної підготовки майбутніх педагогів, що стає можливим завдяки інструментам, як-от інтерактивні симуляції, які допомагають студентам відпрацьовувати педагогічні сценарії в умовах, що наближені до реальних, без необхідності фізичної присутності в закладі освіти; можливість отримувати консультації та зворотний зв'язок від досвідчених педагогів через відеозустрічі, чати або спеціалізовані платформи; цифрові освітні платформи (Google Workspace for Education, Moodle, Zoom, ClassDojo тощо), які забезпечують доступ до освітніх матеріалів, спільну роботу над проєктами, проведення онлайн-занять та моніторинг успішності студентів [2].

У цьому аспекті варто взяти до уваги, що інформаційно-комунікаційні технології дають змогу забезпечити безперервність освітнього процесу навіть за умов: коли студенти або викладачі не можуть фізично бути присутніми в аудиторії; коли традиційні форми навчання стають недоступними через загрозу безпеки; для людей з особливими потребами або тих, хто перебуває у віддалених регіонах. Отже, інтеграція цифрових інструментів у педагогічну освіту сприяє гнучкості, доступності та інтерактивності навчання, що особливо актуально в сучасних умовах динамічно змінюваного світу [3].

Доведено, що впровадження дуальної освіти цілком відповідає принципам Болонського процесу та Європейського простору вищої освіти, що підтверджується такими ключовими аспектами: відповідність Європейським кваліфікаційним рамкам та Національним рамкам кваліфікацій, що забезпечує прозорість і порівнянність ступенів у Європі; використання ECTS для освітніх досягнень, що спрощує академічне визнання; студенти отримують можливість проходити частину освітнього процесу або стажування в європейських університетах та компаніях за програмами Erasmus+; викладачі можуть брати участь у професійних обмінах, спільних дослідницьких проєктах та програмах підвищення кваліфікації. Отже, дуальна освіта не лише відповідає вимогам Болонської системи, але й стає ключовим інструментом для: зближення з європейськими стандартами, підвищення якості підготовки фахівців, залучення міжнародних ресурсів для розвитку освіти.

Дуальна освіта в педагогічній галузі може підвищити якість підготовки майбутніх педагогів, зблизивши українську систему з європейською. У цьому аспекті варто взяти до уваги, що для успіху необхідно: удосконалити нормативну базу; залучити міжнародних партнерів; розвивати культуру наставництва в закладах освіти. Означений процес не лише посилить конкурентоспроможність українських педагогів, але й стане важливим кроком до повноцінної інтеграції України в Європейський освітній простір.

Дослідження дає змогу дійти висновку, що соціальне партнерство в реалізації дуальної педагогічної освіти має значний потенціал для розвитку в Україні за умов активного залучення всіх зацікавлених сторін та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Впровадження дистанційної та гібридної форми підготовки майбутніх педагогів із залученням цифрових інструментів не лише розширює можливості дуальної освіти, а й забезпечує її сталість в умовах соціальних, економічних та безпекових викликів. Європейський досвід доводить доцільність поєднання традиційного соціального партнерства з цифровими підходами, що має стати орієнтиром для України на шляху до освітньої інтеграції до Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Воскобойнікова Г. Л., Довжук В. В., Коновалова Л. В. Впровадження дуальної освіти на засадах компетентнісного підходу в умовах євроінтеграційних змін в системі вищої освіти. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. 13 (169). С.67-72. DOI: 10.5281/zenodo.5077853
2. Листопад О. А., Мардарова І. К., Гуданич Н. М. Інформаційно-комунікаційні технології в дошкільній освіті: навчальний посібник для студентів зі спеціальності А2 Дошкільна освіта (0112 Training for preschool teachers). Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025. 304 с.
3. Листопад О., Гуданич Н. Цифрова трансформація освіти в країнах Європейського Союзу: тенденції та виклики. *Цифрова гуманістика: Інформаційні технології та інформаційне моделювання на сучасному етапі розвитку суспільства* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22–23 травня 2025 року, м. Кропивницький. С. 248–252.
4. Листопад О., Мардарова І., Листопад Н. Педагогічна підтримка сталого професійно-творчого саморозвитку майбутніх педагогів. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка*, 2025. № 1 (8), С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2025-1-12>
5. Листопад О. А., Мардарова І. К. Теоретико-методичні засади формування готовності майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації пізнавальної діяльності дошкільників : монографія. Одеса, 2021. 206 с.

6. Луговий В. І. Мережа закладів вищої освіти України: стан і перспективи *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2024. № 6 (2), С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6213>

УДК 37.014.22(045)

ЧЕСНИК Наталія, кандидат економічних наук, викладач економічних дисциплін, доцент кафедри бізнесу та права ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ», Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»;
nchesnik19832@ukr.net

РОЖКО Зоя, викладач економічних дисциплін ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ»
rozko774@gmail.com

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ НАВИЧОК ТА ІННОВАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

В умовах динамічного світу, що постійно змінюється, освіта має оперативно реагувати на потреби ринку праці, формуючи у здобувачів освіти не лише теоретичні знання, а й практичні навички, необхідні для успішної професійної діяльності. Здатність генерувати нові ідеї, брати на себе відповідальність та втілювати задуми в життя стає критично важливою.

Поняття підприємницького мислення виходить далеко за межі створення власного бізнесу. Це ментальна установка, яка охоплює ініціативність, відповідальність, гнучкість, уміння ризикувати та наполегливість.

Інноваційне мислення є основою для генерації нових ідей, критичного аналізу та пошуку нестандартних рішень. Воно дає змогу адаптуватися до швидкозмінного світу і є «ключовою складовою сучасного підходу до навчання» [1].

У контексті економічного розвитку, підприємництво виступає базисом інноваційного розвитку, забезпечуючи зростання науково-технічної та виробничої активності [2].

Для формування підприємницьких та інноваційних навичок необхідна трансформація педагогічних підходів. Це вимагає відмови від авторитарної моделі викладання на користь інтерактивних, практико-орієнтованих методів:

- занурення здобувачів освіти у світ підприємництва засобами проєктних технологій забезпечує розвиток творчості, критичного мислення та навичок розв'язання проблем. Це можуть бути бізнес-симуляції, створення мініпроєктів або соціальних ініціатив;